

بهای اشتراك	
مذاكرات مجلس شورای ملی	سالیانه ۳۰۰ ریال
آگهی‌ها	۶۰۰
مذاكرات مجلس و آگهی‌ها	۸۰۰

محل اداره
مجلس شورای ملی
شماره تلفن : ۴۴۷۴۸
روزنامه یومیه
تک شماره ۳ ریال

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی‌های رسمی و قانونی

سال چهاردهم

۲ شنبه ۱۹ آبان ماه ۱۳۲۷

شماره ۴۰۰۲

شماره مسلسل ۲۴۵
دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۴۵
صورت مشروح مذاکرات مجلس روزیک شنبه
یازدهم آبان ماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت دارائی
- ۳) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت گمرکات و انحصارات
- ۴) سؤال آقای ابتهاج راجع بساحتین فرودگاه رشت و جواب آقای معاون وزارت راه
- ۵) سؤال آقای بهبهانی راجع بکارخانه لباس دوزی و جواب آقای معاون وزارت کشور
- ۶) سؤال آقای پرفسور اعلم راجع بمحصلین ایرانی مقیم امریکا و جواب آقای معاون وزارت فرهنگ
- ۷) شور دوم گزارش کمیسیون دادگستری راجع بجهت تشکیل دادگاههای سیار
- ۸) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت ۵ دقیقه بیش از ظهر ریاست آقای عمادترابی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس
نایب رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه آقایان : دکتر عدل - عبدالحمید بختیار - ذوالفقاری - امیربختیار - مهدوی - ارباب - نفاة الاسلامی - بیات ماکو - اردلان - دهقان - نصیری - فضه‌ری - اورنگ - اعظم زنگنه - جلیوند

فراگرا - مهندس ظفر - دکتر جهان‌شاه - مهندس اردبیلی - اخوان - فرود - امامی - خوبی - نظام شیبانی - شادمان - دکتر امین - دکتر فریدون افشار - موسوی - مهندس سلطانی - خزیمه علم - مهندس دهستانی - امید سالار - مسودی - دکتر بینا - مجید ابراهیمی - قبادیان - ازیه - خرازی - دکتر نیرومند - سالاربهزادی

اسکندری - بهادری - دکتر سیدامامی - پردلی - قرشی - مشار - شادلو - عرب شیبانی
غائبین با اجازه آقایان : دکتر طاهری - دکتر امیرحکمت - افخمی - کورس - دکتر مشیر فاطمی - هدی - دکتر اصلان افشار - صادق بوشهری - دکتر سعید حکمت
نایب رئیس - اعتراضی بصورت جلسه نیست ؟ (اظهاری نشد)
تصویب صورت جلسه اعلام میشود
سؤالات مطرح است که بعداً مطرح خواهد شد آقای معاون وزارت دارائی
معاون وزارت دارائی (انواری) - با اجازه آقایان نمایندگان محترم لایحه‌ای است راجع بضرر زیارت نیکم که تقدیم میشود

نایب رئیس - بجز این گذاشته میشود
آقای معاون وزارت گمرکات
۲ تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت گمرکات و انحصارات
معاون وزارت گمرکات و انحصارات (خطاطان) - اردو تشکیل انحصارات دخانیات برای راهنمایی و هدایت زارعین توتونکاران وجود پنجنفر کارشناس یونانی استفاده شده همه ساله فرار دادهائی با آنها تنظیم و بعد از تنظیم قرارداد برای اینکه حقوق آقایان پرداخت شود لایحه آن برای تحصیل مجوز تقدیم مجلس میشود حال لایحه تنظیم و تقدیم مقام ریاست می‌شود

نایب رئیس - بکمیسیون مربوطه ارجاع می‌شود

۴- سؤال آقای ابتهاج راجع بساختن فرودگاه رشت و جواب آقای معاون وزارت راه
نایب رئیس - سؤال آقای ابتهاج مطرح است بفرمائید

ابتهاج - سؤال بنده راجع بفرودگاه رشت است گمان میکنم برای مرتبه دوم یا سوم است که از پشت تریبون این موضوع را سؤال میکنم در واقع باید من راجع بفرودگاه بندر بهلوی صحبت میکردم ولی مانع اینست که کیلاز توافق کرده‌ایم که لااقل يك فرودگاه برای کیلاز ساخته شود برای اینکه بدولت تحویل نشود توافق کردیم این يك فرودگاه که در رشت ساخته شود و این مورد توافق همه آقایان نمایندگان کیلاز بود (صحیح است) و بنده میخواهم ببینم در این مدت که یکسال و نیم قبل این تصمیم گرفته شده و موافقت حاصل شده تا بحال وزارت راه چه کار کرده است

نایب رئیس - آقای معاون وزارت راه
معاون وزارت راه (مهندس مشایخی) بطوریکه در دفعه گذشته در جواب سؤال نماینده محترم عرض شد وزارت نهایت کوشش را کرد که فرودگاه رشت را در سال جاری اقدام بساختن اساسی بکنند بنده اینست که در حضور مبارکتان عرض رسانم وزارت راه قسمت زهکشی وزیر ساری را کرده و رویه خوبی هم گرفته شده بطوریکه از زمینهای فرودگاه در دست کسی نیست و همچنین نقشه اساسی و کار مناصف هم تمام شده و از تاریخ هشتم آبان اداره کل هواپیمائی ابلاغ شده که بمنافعه بگذارند که قسمت برای اساسی ساخته شود و حتی اعتبارشان تمام شده بوده بلفی هم اعتبار در اختیارشان گذاشته شد (ابتهاج - بفرمائید چه قدر؟) فعلا چهار میلیون ریال و در سال آینده اعتبارش نامین خواهد شد یعنی این مبلغی بود که با این بودجه محدودی که داریم نوانستیم برایشان تهیه کنیم امسال هم بیش از چهار میلیون ریال نمیتواند کار کنند ولی فرار دادشان تنظیم میشود و در

مجلس مذاکرات مشروح دوست و سی و پنجمین جلسه از دوره نوزدهم قانونگذاری

سال آتیه انشاءالله قسدهای اساسی فرودگاه رشت تمام خواهد شد

نایب رئیس - آقای ابتهاج توضیح دیگری دارید بفرمایید .

ابتهاج - مطابق اطلاعی که بنده دارم هر سال در بودجه اداره هواپیمائی کشوری بیست میلیون ریال اعتبار بود که چهار چهار فرودگاه را با این اعتبار باید تعمیر کنند و دایر نگاهدارند متأسفانه در سال جاری ده میلیون ریال این مبلغ یعنی نصف این کسر شده و در اثر همدان و عدهای که جناب آقای مهندس مشایخی سال گذشته اینجا دادند و نتواند داده در مرتبه چهار میلیون ریال داده و اینکه مقرر میماند اسامی نمی شود بیش از این کار کرد کاملاً صحیح است برای اینکه اینقدر در دادند که دیگر مورد ندارد ولی چون سال قبل هم همین وعده را دادند که اسامی این فرودگاه دایر خواهد شد و شد اسامی بنده او این فرمایش ایشان که حالا تکرار فرمودند که سال دیگر در این موقع حتماً حاضر است تا آنجا سند میبکند و ما چیزی خوشوقت میباشیم چون اساساً قبل از اینکه وزارت راه دخالت کند در اینکار هواپیمائی های ایران میفرستند گیلان و سنتر حمل می کردند ولی متأسفانه از وقتی که باسم زهکشی در آنجا کارگر گذاشته اند رفت و آمد هواپیمایا موقوف شده است ولی حالا با استفاده از این موقفیت بنده خواستم يك موضوع دیگری را هم عرض کنم بجز این که راجع به فرودگاه بندر یهائی صحبت نکردم اگر چه اینده موضوع هم ارتباطی ندارد میخواستم استفسار کنم و آن راجع بیل غازیان است که سه ساله این پل ساخته شد ولی الان چهار سال و نه ماه است که مشغول تعمیر آنند بنده میخواستم بگویم عدهای جناب آقای مهندس مشایخی برای خانه ساختمان و تمع این پل بدهند که الان چندین نفر مأمور دولت و شهر بانی سر این پل ایستاده اند که با ادا انومیلی از پنج کیلومتر سرعت بیشتری بگیرد (صحیح است)

نایب رئیس - آقای معاون وزارت راه توضیحات دیگری دارید

معاون وزارت راه - البته صدیق میفرمایید که ساختمان يك فرودگاه در نقطه ای مثل رشت که زمینهایش اکثر باطنی است باید اول عملیات ابتدائی بشود که بعد نتیجه خوبی گرفته شود . در هفته گذشته بنده رشت بودم عملیات زهکشی پیشرفت کرده و هیچ مانعی برای نشستن هواپیمایا نیست برای اینکه زمینها صاف است و خیلی خوب است (ابتهاج - هواپیمائی کشوری اجازه نداده است آن مال وقتی است که بارنگی باشد ولی حالا که زمین خشک شده با کمال سهولت میتوانند بنشینند البته نه به نشه هاتوبه مقدمات کار یک مقدار

وقت لازم دارد که هم هم آماده شده و قراردادش هم دستنور داده شد که متأسفانه بگذارند و انشاءالله تمام خواهد شد و راجع بیل غازیان تصدیق میفرمایید که يك پیل خیلی مهم و دقیقی است که مشکلات زیادی برای تعمیرات اقدامات اساسی و برای تحکیم این پل داریم دو قرارداد عملی شوی برای این کار قرارداد اولی در شرف خاتمه است و برای انجام قرارداد دومی وسایل مخصوص جهت حف کردن پایهها از فرانسه خواسته شد اینها در راه است و در ماه بهمن وارد میشود اولی سال آتیه مستحکم کردن پل خطر از این پل شده هیچ خطری ندارد و فقط نقاشی مالین است که انومیلیها با سرعت کمتری از این پل عبور نمایند و تعمیرات اساسی این پل در سال آتیه بکلی تمام خواهد شد

۵ - سؤال آقای بهبهانی راجع بکارخانه لباس دوزی و جواب آقای معاون وزارت کشور

نایب رئیس - سؤال آقای بهبهانی از وزارت کشور مطرح است . آقای بهبهانی :

بهبهانی - بظاهر محترم آقایان هست که چندی قبل در جراید خبری منتشر شده که جناب آقای وزیر کشور وقت که به آلمان تشریف برده بودند برای ایران يك ثواب تازه دیگری دیده بودند و آن خرید کارخانه لباس دوزی بود (یکی از نمایندگان - چی آقا؟) کارخانه لباس دوزی باین مناسبت بنده سئوالی از وزارت کشور کردم حالا جناب آقای معاون وزارت کشور تشریف می آورند اینجا و با آن سبک مخصوص بخودشان جواب میفرمایند بنده بعد عرض میکنم (دوبیم -)

معاون وزارت کشور - (فرمودی) راجع باین سؤال جناب آقای بهبهانی بنده در وزارت کشور تحقیقات کامل کردم چنین سابقه ای که مربوط بتأسیس کارخانه لباس نوزی باشد در وزارت کشور وجود ندارد . اگر آقای وزیر سابق کشور در این زمینه اظهاری مدبرانه روزنامه ها کرده اند گمان میکنم مربوط بتهدات فروشگاه فردوسی است در مقابل دولت زیرا فروشگاه فردوسی تهد کرده است کیه اجناس را که در معرض فروش میگذازد آن اجناس باشد که در تهران تهیه میشود بدست کارگران ایرانی تهیه میشود ، لذا مجبور است يك برنامه ای داشته باشد و آن برنامه را عمل کند که باین نتیجه برسد می کند تا آنجائی که ممکن است اجناسی که دوایران و بدست کارگران ایرانی تهیه میشود در اینجا تهیه و بفروشند ، مثلا لباس دوخته از خارجه نیابوند و اگر لباس دوخته

میخواهند بفروشند در ایران ترتیب دوختش را بمنده بآن طرزى که در خارجه می دهند بنابر این ممکن است متقاضی کارخانه که واقع بتأسیس کارخانه لباس دوزی شده مربوط بانجام آن نهاد باشد معذرت بنده از فرسودگی هم تحقیق کردم آنجا هم گفته که کارخانه لباس دوزی ما بر سر پیل که حمل بایران بکنیم ولی بطور کلی برنامه مالین هست که این نقشه را انجام بدهیم و برنامه را با تمام برسانیم بنابر این اصل مطلب که تکراری برای نماینده محترم پیدا شده بود که مدارا عدهای که بکار لباس دوختن مشغول هستند بکار شوند اصلاً این تکراری فعلاً بجمه الله وجود ندارد

نایب رئیس - آقای بهبهانی توضیح دیگری دارید بفرمایید

بهبهانی - با جوابی که جناب آقای فرودی التفات فرمودند تکراری بنده سایر آقایان خیال میکنم منتفی شد برای اینکه دولت در صدد این کار است و نه فرسودگی فردوسی (طباطبائی) شاید خود د کتر جلای میخواستند این کار را بکنند ولی مطلبی که اساساً در این روزها مورد تکراری است همین قضیه کارخانه اجناس است که بتدریج دولت برای ملکات وارد میکند و این پروبلم بکارگرى را در ملکات زیاد میکند ، حالا بنده نمیدانم ایشان فرمایشاتشان مستند چیست ولی بگروزی هم راجع بکارخانه نان سازی بنده اینجا صحبت کردم و آقای معاون وزارت که کلمات با آقای وزیر خودش تشریف آوردند اینجا گفتند که دولت نمیخواهد این کار را بکنند و بعد از چند روز در روزنامهها منتشر شد که دولت باز ده میلیون تومان برای وارد کردن کارخانه نان سازی قرض میکند امیدوارم حالا این جواب جناب آقای معاون وزارت کشور مثل جواب آن نماینده دولت نباشد که مدتی چندی پیش این کار شده (مداری - البته منظور من کارخانهجات بطور اعم نیست قسمت اقتصادی را هم در نظر بگیرد) البته کارخانهجاتی که موجب بیکاری نباشد و تولیدی باشد خوب البته کارخانهجاتی که تولید ملکات را بالا میبرد از دیدش جای خوشنقش است ولی اگر بخواهند مثلا کارخانه لباس دوزی در این ملکات وارد کنند با اینکه ما چهار هزار کارخانه در این ملکات داریم کارگرها چنانچه حداقل کارگر هریک از آنها را در سفر حساب کنیم چهل هزار نفر و اگر برای هر خانواده پنج نفر در نظر بگیریم حداقل دویست هزار نفری نان می شوند برای این که میخواهند يك کارخانه لباس دوزی بیاورند که حداکثر پنجاه نفر کار لازم دارد در این موقع معنی که ما اگر بیایمان را گرفته اینها بیکار میشوند الان همین کارخانه ای که راجع بنانوائی وارد کرده اند این کار خوش نیست يك عده زیادی کارگر بیکار می شوند بنده شنیدم که این کارخانه را وارد

کرده اند و در خرمشهر هم هست حالا جناب آقای معاون وزارت کشور اینها را میفرمایند بنده قبول میکنم و حرف ایشان محبت است و اینها را این کار را بکنند برای این که الان وضع خطای ملکات هیچ موجب تکراری نیست يك عده ای دارند کار خودشان را میکنند و بعد از دستنور هم نفعات کرده اند (حشمتی - حداقل دستنور؟) سبب سایر چیزها اگر جنبه مالی است بنده نمیتوانم است الان مزد غیاطی يك دست لباس از سی تومان هست تا سیصد تومان البته با آسترش سیصد تومان حداً اعلی است (فناز آبادی - کیه راهم سی تومان نیدوزند) بله شانهت برف بیرون در جنوب شهر و در ولایات ببینید که به ۳۰۰ تومان هم میدوزند (فناز آبادی - من که مال جنوب شهر هستم شما ببینید ببینید) پس بنظر شما حداقل تومان) شما بروید در ملکات خارج لباس میدوزند ببینید چقدر تمام میشود برای شما لباس که آنجا میدوزید خیلی گران تمام میشود ، حالا اگر کارخانه بیاورند کارگر بیکار میشود از این جهت است که بنده چون این کار موجب تکراری شده بود این سؤال را کردم و حالا هم بنده این عدهایشان را را قبول کرده ام امیدوارم که این کار نشود عرض دیگری هم ندارم

۶ - سؤال آقای پرفسور اعلم راجع بمحصلین ایرانی تهیم امر یکا جواب آقای معاون وزارت فرهنگ

نایب رئیس - سؤال آقای پرفسور اعلم مطرح است .

پرفسور اعلم - سؤال بنده راجع به اوضاع محصلین ایرانی در آمریکا است آقایان هم عجله باین جوانانی که در آمریکا و در اروپا مشغول تحصیل هستند دارید (فناز آبادی - به پرهایشان هم علاقه داریم) و تولیدی باشد خوب البته کارخانهجاتی که تولید ملکات را بالا میبرد از دیدش جای خوشنقش است ولی اگر بخواهند مثلا کارخانه لباس دوزی در این ملکات وارد کنند با اینکه ما چهار هزار کارخانه در این ملکات داریم کارگرها چنانچه حداقل کارگر هریک از آنها را در سفر حساب کنیم چهل هزار نفر و اگر برای هر خانواده پنج نفر در نظر بگیریم حداقل دویست هزار نفری نان می شوند برای این که میخواهند يك کارخانه لباس دوزی بیاورند که حداکثر پنجاه نفر کار لازم دارد در این موقع معنی که ما اگر بیایمان را گرفته اینها بیکار میشوند الان همین کارخانه ای که راجع بنانوائی وارد کرده اند این کار خوش نیست يك عده زیادی کارگر بیکار می شوند بنده شنیدم که این کارخانه را وارد

صفحه ۳۴۵

آمریکا هستند که با وجود اتمام تحصیل مدت ها در آنجا مانده و هنوز هم با وجود کسار کردن در آمریکا از بودجه محصلین استفاده کرده و حقوق میگیرند

بنده از جناب آقای معاون وزیر فرهنگ استفسار میکنم همینطور که این سؤالات صحیح و منجز است به بنده هم جواب صحیح و منجز بدهند بعد بفرمایند و کلیات بفرمایند تا بنده بعد عرضم را عرض کنم

نایب رئیس - آقای معاون وزارت فرهنگ

معاون وزارت فرهنگ (بزرگوار) در پاسخ سؤالی که جناب آقای پرفسور اعلم نمایند معذرت در برابر سرپرستی دانشجویان امریکا فرمودند بوجوب گزارش کار از اداره سرپرستی دانشجویان رسید به عرض آقایان نمایندگان محترم میسرانم سؤال اول ، چه علت ماهیانه شاگردان دولتی که در امریکا هستند مرتب فرستاده نمیشود و ماه دومه هفت میانه در اینجا ناچاره عرض کنم که در گذشته برای انجام تشریفات اداری که وجوه تحصیلی محصلین دولتی فرستاده میشد ماه تأخیر میشد و حواله ها دیر می رسید یعنی شاید یکماه دیر می رسید و در سرپرستی امریکا هم با گرفتن کارهای اداری چند روزی تأخیر میشد ولی در سال ۳۷ که الحاقه اوضاع مالی بسیار خوبیت و کادر اداری سرپرستی هم تکمیل شده است نه آنکه دیرتر می رسید بلکه چند روزی هم این کم کمک زودتر می رسید و کلی دفع تکراری شد است و به چوجه در سال جاری شکایتی در این مورد نیست (پرفسور اعلم - حواص میفرمایید) امسال اینطور است ، چنانکه حواله های حقوق تیرماه و مرداد و شهریور در آخر خرداد حواله شد ممکن است سؤال بفرمایید اول تیرماه تمام محصلین دولتی حقوقشان داده شده و مال مهر و آبان و آذر هم حواله شده و برای ۳ ماه آخر هم قبل از ماه اول حواله میشود ولی قبلاً بطور دیرینه سؤال دوم فرمودند که آیا باز هر شاگردی پنجاه سنت کسر میشود چرا جناب آقای پرفسور مطلع هستند که پول محصلینی که کومک هزینه میگیرند مستقیماً بوسیله اولیاشان فرستاده میشود ، بنابر این در امریکا سرپرستی چیزی نیست که از ایشان چیزی کسر نمیشود ولی بوجوب گزارش که آقای دکتر استفساری داده اند در وقتی که ایشان سرپرستی امریکا منصوب شده اند از وزیر وقت اجازه گرفتند که صدوق تمانی درست کنند و هر شاگردی که مایل باشد پنجاه سنت ماهیانه بآن صدوق کومک کند و آخر مدت تحصیلی آنچه ندهد مسترد بدارد و در ضمن هم بتواند از این صدوق استفاده کند بوجوب گزارش که آقای دکتر استفساره باری داده اند در آن

تاریخ قریب هشتصد دانشجو در امریکا مشغول تحصیل بوده اند و جوهی که از این بابت خرد دانشجویان داده اند ۱۲۶ دلار است که از این مبلغ ۲۰۱۶ دلار بدهود محصلینی که مراجعت کرده اند مسترد شده و بقیه که ۲۱۱۰ دلار می شود در دستنور تعاون دانشجویان موجود است اما سؤالی سوم که آیا محصلین مجبور هستند که تیریسیت برای کارهای شخصیشان دریاکت بگذارند که جواب داده شود - دانشجویان مقیم کشورهای خارجه مجبور هستند که مدارک تحصیلی خودشان را برای تصدیق ادارات سرپرستی بفرستند بعضی از این دانشجویان تقاضا میکنند بوض اینکه آن تصدیقی که شده دومرتبه بفرستند بیش محصل و خود محصل آن تصدیق را برای ولایت بفرستند سرپرستی از ولایت بفرستد و البته فرستادن آن تصدیق برای اولیای دانشجویان کار سرپرستی نیست و کار خود دانشجویان است ، در این مورد به دانشجویان گفته شده است اگر شما میل دارید که کاملاً مستقیماً بفرستیم برای اولیاشان البته باید تیریسیت دولتی فرستاده میشد ماه تأخیر میشد و حواله ها دیر می رسید یعنی شاید یکماه دیر می رسید و در سرپرستی امریکا هم با گرفتن کارهای اداری چند روزی تأخیر میشد ولی در سال ۳۷ که الحاقه اوضاع مالی بسیار خوبیت و کادر اداری سرپرستی هم تکمیل شده است نه آنکه دیرتر می رسید بلکه چند روزی هم این کم کمک زودتر می رسید و کلی دفع تکراری شد است و به چوجه در سال جاری شکایتی در این مورد نیست (پرفسور اعلم - حواص میفرمایید) امسال اینطور است ، چنانکه حواله های حقوق تیرماه و مرداد و شهریور در آخر خرداد حواله شد ممکن است سؤال بفرمایید اول تیرماه تمام محصلین دولتی حقوقشان داده شده و مال مهر و آبان و آذر هم حواله شده و برای ۳ ماه آخر هم قبل از ماه اول حواله میشود ولی قبلاً بطور دیرینه سؤال دوم فرمودند که آیا باز هر شاگردی پنجاه سنت کسر میشود چرا جناب آقای پرفسور مطلع هستند که پول محصلینی که کومک هزینه میگیرند مستقیماً بوسیله اولیاشان فرستاده میشود ، بنابر این در امریکا سرپرستی چیزی نیست که از ایشان چیزی کسر نمیشود ولی بوجوب گزارش که آقای دکتر استفساری داده اند در وقتی که ایشان سرپرستی امریکا منصوب شده اند از وزیر وقت اجازه گرفتند که صدوق تمانی درست کنند و هر شاگردی که مایل باشد پنجاه سنت ماهیانه بآن صدوق کومک کند و آخر مدت تحصیلی آنچه ندهد مسترد بدارد و در ضمن هم بتواند از این صدوق استفاده کند بوجوب گزارش که آقای دکتر استفساره باری داده اند در آن

مذاکرات مجلس شورای ملی

عده که در حدود ۲۲ نفر هستند در سال ۱۹۴۷ رفته اند بطوریکه مستعضر هستند برای هر رشته ای يك سنواتی تعیین شده که این محصلین میتوانند در آنجا ادامه تحصیل بدهند مثلا دوره رشته طب در آمریکا ۹ سال است ۴ سال مقدمات طب ۴ سال خود طب يك سال هم انترنی که ۹ سال میشود سالهم برای رشته تخصصی یعنی اگر يك شاگردی فوق العاده باشد و خیلی خوب درس بخواند ۱۴ سال لازم است که طبیب بشود پس بنا بر این شاگردی داریم آنجا که ۱۴۱۳ سال در آنجا مشغول تحصیل است خرجش راهم میبدهیم و خیلی خوشوقتیم که این شاگردها خیلی خوب تحصیل می کنند و تقاضا میکنند بوض اینکه آن تصدیقی که شده دومرتبه بفرستند بیش محصل و خود محصل آن تصدیق را برای ولایت بفرستند سرپرستی از ولایت بفرستد و البته فرستادن آن تصدیق برای اولیای دانشجویان کار سرپرستی نیست و کار خود دانشجویان است ، در این مورد به دانشجویان گفته شده است اگر شما میل دارید که کاملاً مستقیماً بفرستیم برای اولیاشان البته باید تیریسیت دولتی فرستاده میشد ماه تأخیر میشد و حواله ها دیر می رسید یعنی شاید یکماه دیر می رسید و در سرپرستی امریکا هم با گرفتن کارهای اداری چند روزی تأخیر میشد ولی در سال ۳۷ که الحاقه اوضاع مالی بسیار خوبیت و کادر اداری سرپرستی هم تکمیل شده است نه آنکه دیرتر می رسید بلکه چند روزی هم این کم کمک زودتر می رسید و کلی دفع تکراری شد است و به چوجه در سال جاری شکایتی در این مورد نیست (پرفسور اعلم - حواص میفرمایید) امسال اینطور است ، چنانکه حواله های حقوق تیرماه و مرداد و شهریور در آخر خرداد حواله شد ممکن است سؤال بفرمایید اول تیرماه تمام محصلین دولتی حقوقشان داده شده و مال مهر و آبان و آذر هم حواله شده و برای ۳ ماه آخر هم قبل از ماه اول حواله میشود ولی قبلاً بطور دیرینه سؤال دوم فرمودند که آیا باز هر شاگردی پنجاه سنت کسر میشود چرا جناب آقای پرفسور مطلع هستند که پول محصلینی که کومک هزینه میگیرند مستقیماً بوسیله اولیاشان فرستاده میشود ، بنابر این در امریکا سرپرستی چیزی نیست که از ایشان چیزی کسر نمیشود ولی بوجوب گزارش که آقای دکتر استفساری داده اند در وقتی که ایشان سرپرستی امریکا منصوب شده اند از وزیر وقت اجازه گرفتند که صدوق تمانی درست کنند و هر شاگردی که مایل باشد پنجاه سنت ماهیانه بآن صدوق کومک کند و آخر مدت تحصیلی آنچه ندهد مسترد بدارد و در ضمن هم بتواند از این صدوق استفاده کند بوجوب گزارش که آقای دکتر استفساره باری داده اند در آن

عقب نیفتاده و دیگر عقب نخواهد افتاد) آقای شاگرد گرسنه است شکم گرسنه ایمان ندارد شاگردی که بخار چرخته بامید شما رفته آنجا خوشوقت نیاید عقب نیفتد خدا محصلین میتوانند در آنجا ادامه تحصیل بدهند مثلا دوره رشته طب در آمریکا ۹ سال است ۴ سال مقدمات طب ۴ سال خود طب يك سال هم انترنی که ۹ سال میشود سالهم برای رشته تخصصی یعنی اگر يك شاگردی فوق العاده باشد و خیلی خوب درس بخواند ۱۴ سال لازم است که طبیب بشود پس بنا بر این شاگردی داریم آنجا که ۱۴۱۳ سال در آنجا مشغول تحصیل است خرجش راهم میبدهیم و خیلی خوشوقتیم که این شاگردها خیلی خوب تحصیل می کنند و تقاضا میکنند بوض اینکه آن تصدیقی که شده دومرتبه بفرستند بیش محصل و خود محصل آن تصدیق را برای ولایت بفرستند سرپرستی از ولایت بفرستد و البته فرستادن آن تصدیق برای اولیای دانشجویان کار سرپرستی نیست و کار خود دانشجویان است ، در این مورد به دانشجویان گفته شده است اگر شما میل دارید که کاملاً مستقیماً بفرستیم برای اولیاشان البته باید تیریسیت دولتی فرستاده میشد ماه تأخیر میشد و حواله ها دیر می رسید یعنی شاید یکماه دیر می رسید و در سرپرستی امریکا هم با گرفتن کارهای اداری چند روزی تأخیر میشد ولی در سال ۳۷ که الحاقه اوضاع مالی بسیار خوبیت و کادر اداری سرپرستی هم تکمیل شده است نه آنکه دیرتر می رسید بلکه چند روزی هم این کم کمک زودتر می رسید و کلی دفع تکراری شد است و به چوجه در سال جاری شکایتی در این مورد نیست (پرفسور اعلم - حواص میفرمایید) امسال اینطور است ، چنانکه حواله های حقوق تیرماه و مرداد و شهریور در آخر خرداد حواله شد ممکن است سؤال بفرمایید اول تیرماه تمام محصلین دولتی حقوقشان داده شده و مال مهر و آبان و آذر هم حواله شده و برای ۳ ماه آخر هم قبل از ماه اول حواله میشود ولی قبلاً بطور دیرینه سؤال دوم فرمودند که آیا باز هر شاگردی پنجاه سنت کسر میشود چرا جناب آقای پرفسور مطلع هستند که پول محصلینی که کومک هزینه میگیرند مستقیماً بوسیله اولیاشان فرستاده میشود ، بنابر این در امریکا سرپرستی چیزی نیست که از ایشان چیزی کسر نمیشود ولی بوجوب گزارش که آقای دکتر استفساری داده اند در وقتی که ایشان سرپرستی امریکا منصوب شده اند از وزیر وقت اجازه گرفتند که صدوق تمانی درست کنند و هر شاگردی که مایل باشد پنجاه سنت ماهیانه بآن صدوق کومک کند و آخر مدت تحصیلی آنچه ندهد مسترد بدارد و در ضمن هم بتواند از این صدوق استفاده کند بوجوب گزارش که آقای دکتر استفساره باری داده اند در آن

که قاضی نوری انومیل است و باید او را از کل بیرون آورد گفتند نه ما انومیل را هول نمیدهیم ایشان باید مدنی در کل بماند و مثل مردم پیاده برود تا بداند که مردم چقدر در زحمت هستند و ناراضی اند شاید آن آقای قاضی هم تقصیر نداشته باشد ولی اگر دادگاههای سیار درست شود (که بنده خیال نمیکنم درست شده باشد فقط حرف است) بهترین خدمتی است که ممکن است دستگاه وزارت دادگستری بملت ایران بکند برای اینکه هیچ جا نیست که احتیاج دادگاه سیار نداشته باشد آقایان فکر نکنند که همه جا مثل تهران است و همانطور که آقا فرمودند (اشاره به آقای بزرگ ابراهیمی) مثل تهران است که در صورت یک قاضی در آنجا خود داشته باشد و یک کسی صبح قبل از اینکه بخواهد برود سر کارش یا بعد از اینکه کارش تمام شد سری بمحکمه بریزد شاخسی هستند که باید تمام مستشاران که در حدود دوست تومان سبده تومان است بفرستند و خرج کنند و بپایند و سرگردان بنده است. میگویم که آقایان موافقت بفرمایند این دادگاهها را تشکیل بشود وزارت بهداشت و پرستاری و ولایات و نقاط دور دست .

نایب رئیس - آقای معاون وزارت دادگستری بفرمایند

معاون وزارت دادگستری (دکتر - هاشمی) - باوقاری که خاطر آقایان محترم مستعز است منظور از تشکیل دادگاههای سیار این بود که مردم در نقاط دور افتاده و در جاهائی که وسایل کافی ندارند مجبور نباشند مسافتی را طی کنند و خودشان را قاضی برسانند بلکه بجای اینکه مردم در خانه قاضی بیایند قاضی در خانه مردم برود و چون در آن نقاط قاضی نمیتواند در یک جایی بنشیند و مردم فاصله زیادی خواهند داشت با قاضی این است که قرار گذاشتند بوجه این لایحه چند صباحی قاضی در یکجائی سکونت اختیار کنند تا مردم آنقسمت بتوانند قاضی مراجعه کنند و حکم خودشان را از قاضی بگیرند در این لایحه اشکالاتی بنظر رسید که در کمیسیون دادگستری تمام آن اشکالات را رفع کردند و لایحه صورتی که ملاحظه فرمایند بمجلس تقدیم شد اشکالی که بنظر جناب آقای بزرگ ابراهیمی رسید خوشبختانه در کمیسیون مرتفع شد و آن موضوع بازنشستگان بود که آقایان نظرشان این بود که بازنشستگان قدرت مسافرتهای متوالی را ندارند و این جهت از لایحه حذف شد و البته قضات دادگاههای سیار از بین قضائی که بازنشسته نیستند انتخاب خواهند شد منتهی آنجا تا رسید کردند که سنشان کمتر از چهل سال نباشد

از این جهت که تجربه کافی در قضات دارند احکامی که صادر می کنند چون قطعی است البته جای نگرانی وجود ندارد مطلب دیگری که جناب آقای بزرگ ابراهیمی فرمودند راجع به مسئولیت قضات در مقابل دادگاههای انتظامی بود که البته این مطلبی است که در مورد خودش صحیح است چون قانون راجع به تجدیدنظر واحکام انتظامی فعلا در مجلس سنا است چون اصلاحاتی در آن شده تاچار بمجلس شورای ملی اعاده خواهد شد و در این جا البته بحث خواهد شد وقتی که مطرح شد اگر آقایان فرمایشی داشته باشند یا بنده عرضی داشته باشم عرض آقایان میرسانم طلبی که باز جلب نظر آقای بختیار را کرده بود موضوع تشریف دادگستری بود البته در این لایحه سعی شده است تشریفات آنجهائی که ممکن بوده است حذف بشود که تا اشخاصی که اطلاعات کمتری دارند براحتی بتوانند احقاق حق خودشان را بکنند (سلطانراد بختیار - تشکیل دادگاههای سیار در بنده استعا کریم) در قسمت تشکیل دادگاهها قانونی که الان در جریان است حداقل سن را ه سال گذاشته یعنی در آن قانونی که ما الان اجرا میکنیم کسی که باین قضات را بکند سنش نباید کمتر از ه سال باشد و قضاتی که حاضر شدند روند ولایات متأسفانه تعدادشان کمتر از میزان احتیاج ما بود بنابراین در نظر گرفته شد بملت کمبود این قبیل قضات اشخاصی که سنشان کمتر از چهل سال نباشد تعیین شوند و حالا ملاحظه بفرمایند که سن قضات ه سال تعیین شده است و این امیدواری هست که در این قسمت دست وزارت دادگستری بازتر بشود و بتواند زودتر این دادگاهها را تشکیل بدهد و بزودی منظور آقایان را انجام دهد و این دادگاههای سیار مورد توجه وزارت دادگستری است و بعضی اینکه این قانون بگذرد در نقاط عشایری و مرزی که احتیاج به دادگاههای سیار دارد مستمرا فرستاده خواهند شد (احسن)

نایب رئیس - چون دیگر درخواست مذاکره در کربان شده است رأی بگیریم بورد در مواد آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده اول مطرح است قرائت میشود (شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱- وزارت دادگستری میتواند برائت رسیدگی بدعاوی مدنی و کیفری بین ساکنین مناطق مرزی و بطور کلی هر محلی که از مرز حوزه های قضائی فعلی دور است دادگاه سیار تشکیل دهد .

نایب رئیس - آقای دکتر شاهکار مخالفند (دکتر شاهکار - عرض دارم) بفرمایند .

دکتر شاهکار - بنده با اجازه مقام محترم ریاست و آقایان همکاران عزیزم از این جهت که تجربه کافی در قضات دارند احکامی که صادر می کنند چون قطعی است البته جای نگرانی وجود ندارد مطلب دیگری که جناب آقای بزرگ ابراهیمی فرمودند راجع به مسئولیت قضات در مقابل دادگاههای انتظامی بود که البته این مطلبی است که در مورد خودش صحیح است چون قانون راجع به تجدیدنظر واحکام انتظامی فعلا در مجلس سنا است چون اصلاحاتی در آن شده تاچار بمجلس شورای ملی اعاده خواهد شد و در این جا البته بحث خواهد شد وقتی که مطرح شد اگر آقایان فرمایشی داشته باشند یا بنده عرضی داشته باشم عرض آقایان میرسانم طلبی که باز جلب نظر آقای بختیار را کرده بود موضوع تشریف دادگستری بود البته در این لایحه سعی شده است تشریفات آنجهائی که ممکن بوده است حذف بشود که تا اشخاصی که اطلاعات کمتری دارند براحتی بتوانند احقاق حق خودشان را بکنند (سلطانراد بختیار - تشکیل دادگاههای سیار در بنده استعا کریم) در قسمت تشکیل دادگاهها قانونی که الان در جریان است حداقل سن را ه سال گذاشته یعنی در آن قانونی که ما الان اجرا میکنیم کسی که باین قضات را بکند سنش نباید کمتر از ه سال باشد و قضاتی که حاضر شدند روند ولایات متأسفانه تعدادشان کمتر از میزان احتیاج ما بود بنابراین در نظر گرفته شد بملت کمبود این قبیل قضات اشخاصی که سنشان کمتر از چهل سال نباشد تعیین شوند و حالا ملاحظه بفرمایند که سن قضات ه سال تعیین شده است و این امیدواری هست که در این قسمت دست وزارت دادگستری بازتر بشود و بتواند زودتر این دادگاهها را تشکیل بدهد و بزودی منظور آقایان را انجام دهد و این دادگاههای سیار مورد توجه وزارت دادگستری است و بعضی اینکه این قانون بگذرد در نقاط عشایری و مرزی که احتیاج به دادگاههای سیار دارد مستمرا فرستاده خواهند شد (احسن)

بیدا نکرده بنده در حوزه انتخابیه خود یعنی فارس میدانم بعضی از نقاط هست که با داشتن جمعیت هائی بیش از سی هزار نفر حتی یک قاضی بهش هم ندارد این قسمت را جناب آقای معاون وزارت دادگستری مینماید و سایر استانها هم همینطور است آنچه چه خواهد شد ؟ نتیجه این است که یک دعوای زیادی در مدلیه ما را کم میشود و اسباب ارضامندی مردم را فراهم میکند امروز اگر راجع بدادگستری اظهار ارضامندی میشود از نظر قاضی نیست از نظر کثرت و تراکم دعاوی و دیر رسیدن است چاره این است که تشکلات دادگستری رسمت پیدا کند ملاحظه بفرمایند این قوانینی است که جناب آقای دکتر هدایتی به مجلس آوردند فقط برای علاج این درد است که چکار کنند که این تراکم را مرتفع سازند و چکار کنند که اینقدر دعوای متراسم نشود بهر کسی که مراجعه میکنند اگر شکایتی دارد بگوید که در عدلیه دعوای من مدت ها طول کشید ه سال است طول کشید است و در سال است طول کشیده است بنابراین این احتیاج هست که دستگاه قضائی ما توسعه پیدا کند که دعوای ما را به قنایت و سرعت رسیدگی کند چون باز بنده این عقیده را دارم که اگر یک وقتی امر دایر باشد بین سرعت و احقاق حق را صایع کرد هیچوقت این را قبول ندارم اول احقاق حق است البته باید با سرعت باشد و باید دستگاه قضائی خودمان را توسعه بدیم پول خرج کنیم برای وزارت دادگستری طلباً و بالتبع سایر دستگاهها هم وظایف خودشان را انجام خواهند داد بنده مکرر عرض کردم که اگر یک وقتی ما مورد دولت بود و بنا بود در یک شهری مبرقتم برای بازرسی اول و شب عدلیه آنجا از رسیدگی مبرکرم و لازم علیه حساب سایر ادارات آنجا را مبرکرم اگر عدلیه ما خدای نخواسته نادرست بود میدانستم سایر ادارات هم حسابشان نادرست است پس اگر او درست وظیفه خودشان را انجام میداد مثل یک پاسبان بود سایر ادارات هم وظیفه خودشان را انجام میدادند ولی متأسفانه دستگاه وزارت دادگستری مان بشناس سایر ادارات توسعه پیدا نکرده (صحیح است) این قسمت را در نظر بگیریم این را توجه بفرمایند حالا شاید یک مدت هائی داشته باشد و یکی از علت های آن این است اشخاصی که بهلوی و کیلی یا قاضی میروند حتماً یکی از دو طرف از نظر محکمه ناراضی خواهند بود و هم رضایت وجود دارد از نظر کیل خودخواهی که در این دعوای داشته است و محکوم شده است ناراضی است هر حال آنطور که دستگاههای دیگر وزارت خانه های ما توسعه پیدا کرده است به آن قانون بگذرد از ریاست کمیسیون دادگستری تناسب دستگاه وزارت دادگستری ما توسعه

ماده ۱- وزارت دادگستری میتواند برای رسیدگی بدعاوی مدنی و کیفری هر محلی که از مرز حوزه قضائی در راست دادگاه سیار تشکیل دهد .

نایب رئیس - آقایان بفرمایند بنده سخن توضیح در مورد پیشنهاد خودم و تا آنجا که خوشوقت هستم که می بینم این تنها لایحه ای که بنمایند مختلف یا با سه موافق یا با سه مخالف در هر حال نظر وزارت دادگستری برای رسیدگی سریع بدعاوی مردم تأیید میشود و در واقع هم آقایان همکاران محترم بنده مؤید این نظر هستند بیش خودم هم یک علتی برای این موضوع قائل هستم و آن علت این است که گاه و بگاه شنیده میشود که بعضی مالکین مطالب اظهار ناراضی میکنند و آنچه گاهی اوقات زیاد مبالغه می کنیم می گوئیم ناراضی هستند اگر درست توجه شود ناراضی برای عدم وسائل هیچوقت صحیح نیست برای اینکه مالکی که افراد بشر دارند سعی است که اگر اهالی تهران بیشتر از اهالی قم وسایل زندگی در اجتماعشان فراهم است شهرهائی هست که از تهران هم این وسایل را بیشتر دارند اگر روی این نظر برویم فقط مرکز شهر نیوپورک یا لندن که نسبت بمسیر شهرهای دنیا وسایلشان بیشتر است آنها وقت باید راضی باشند و تمام مردم دنیا ناراضی باشند آنچه باعث ناراضی واقع میشود آن موضوعی است که از یک فرد یا جامعه یا اجتماعی حق طلب بشود آن موقعی که احساس میکنند که معلوم واقع شده و حق از او سلب شده اعم از اینکه در بهترین نقاط دنیا یا بهترین وسایل مدنی زندگی داشته ناراضی بشود چو گیری از سلب حق یک مرجع دارد و پس و آنهم محل حق رسانی یعنی دادگستری است در تأیید فرمایشات جناب آقای صدرزاده بحق باید اعتراض کرد که نسبت بوزارت دادگستری آنچه که لازم توجه بوده در عرض مدت های اخیر توجهی نشده است یک مثال خیلی عامیانه بنده عرض میکنم در تمام شهرستانها ملاحظه بفرمایند هر مأمور دولتی را به عنوانی مختلف یک وسیله ایاب و ذهاب زیر پایش گذاشته اند بنده گاهی از اوقات در بعضی از جاده های خارج شهر اتومبیهائی با مدارک های دولتی می بینم که و تا آنجا تعجب میکنم به چه وجه مورد احتیاج نیست در صورتیکه اکثر آردادگاههای مملکت نداشتهن وسیله ناچار هستند ماهها بلکه سالها دعاوی مردم را به عقب بیندازند برای اینکه وسیله ندارند برون به محل رسیدگی کنند (احمد طباطبائی) ه شمه استنطاق تهران درنا جیب شکسته دارد این نمونه ای است خیلی معذرت می خواهم یک موضوع خصوصاً رانینجا عرض میکنم اداره دارم در دستش که هیچ مورد احتیاج مردم نیست و محلی در حدود پانصد تومان مال الاجاره در اختیار

دارد و وقتی دادگاه طوالتش بوزارت دادگستری نوشت که موخر من با ۷۰۰ ریال فعلی بگذاریم کافی است که بگوئیم هر محلی که از مرکز حوزه قضائی در راست لازم نیست که مراکز حاضر باشد پس بنده با اجازه کار میکنم و ۱۲ اطاق دارد اجازه بنده نوشتند آنچه که وزارت دادگستری بودجه دارد اگر این موجد حاضر است که ساختمان را طوری تکمیل بکند که از هر جهت رفع احتیاجات شما بشود سی تومان به صد ریال معجز داریم که شما به بیم وزارت دادگستری هم تقصیر ندارد یعنی آن را باید تقسیم کند تمام مملکت خوب اینجامو چرا بایباید یک تعمیر بختری که لااقل سی هزار تومان خرجش می شود بکند برای اینکه سی تومان اضافه بگوید اما بخدا هم میکند بسیار وزارت خانه ها که بهتر از بنده میدانند پس این با آقایان مجلسیان است برای اینکه توجهی ب مردم بشود اگر ناراضی وجود دارد باید دست وزارت دادگستری رسیدگی بشود و احقاق حق بشود بوزارت دادگستری کت بشود او علیه بعضی اوقات برای وزارت دادگستری مسائلی شنیده میشد جای بسی خوشفתי است که یکی از همکاران خود آقایان به وزارت دادگستری رفت و تمام له علیه توی این مملکت بهای تبدیل شد بنده از هر کس میشنوم راجع باصلاحاتی که در وزارت دادگستری دست زدند تأیید می کنند (صحیح است) پیشنهادی که بنده حضورتان عرض کردم با عرض معذرت از تطویل کلام این پیشنهاد برای این است که باز پس فردا در مرتبه جلسه علنی تشکیل نشود و آقای وزیر دادگستری نباید بگوید که ما در این لایحه باین اشکال برخورد کردیم خود لایحه بنویسد و وزارت دادگستری می تواند برای رسیدگی بدعاوی مدنی و کیفری بین ساکنین مناطق مرزی و بطور کلی هر محلی که از مرکز حوزه های قضائی فعلی دور است دادگاه سیار تشکیل دهد این است اول عدالت دوم تجارت سوم در حال عدالت که عدالت نباشد همه حرفها میروند روی اعمال نفوذ و این قوانین همه شمر است دادگاههای سیار همانطور که جناب آقای معاون وزارت دادگستری فرمودند یعنی قاضی برود بدرخانه مردم و ما خوشوقت هستیم از این پیشنهادی که جناب آقای رامبد دادند که این تنها ربط در داخل کشور وجود دارد که هیچ منافع مرزی نیستند ولی از مراکز حوزه قضائی بدور هستند (صحیح است) این راهم با اجازه آقایان بنده استدعا کردم موافقت بفرمایند حذف بکنیم قسمت سومی هم که نوشته شده هر محلی که از مرکز حوزه های قضائی فعلی دور است معائن است مرکز حوزه قضائی اردبیل فعلا در محلی است که نسبت بنقاطی دور نیست ولی بعد وزارت دادگستری تغییر تبدیل بان مرکز میدهد

آن مرکز از این به بعد نسبت به مرکز نوری در در واقع میشود پس چرا حوزه های قضائی فعلی بگذاریم کافی است که بگوئیم هر محلی که از مرکز حوزه قضائی در راست لازم نیست که مراکز حاضر باشد پس بنده با اجازه کار میکنم و ۱۲ اطاق دارد اجازه بنده نوشتند آنچه که وزارت دادگستری بودجه دارد اگر این موجد حاضر است که ساختمان را طوری تکمیل بکند که از هر جهت رفع احتیاجات شما بشود سی تومان به صد ریال معجز داریم که شما به بیم وزارت دادگستری هم تقصیر ندارد یعنی آن را باید تقسیم کند تمام مملکت خوب اینجامو چرا بایباید یک تعمیر بختری که لااقل سی هزار تومان خرجش می شود بکند برای اینکه سی تومان اضافه بگوید اما بخدا هم میکند بسیار وزارت خانه ها که بهتر از بنده میدانند پس این با آقایان مجلسیان است برای اینکه توجهی ب مردم بشود اگر ناراضی وجود دارد باید دست وزارت دادگستری رسیدگی بشود و احقاق حق بشود بوزارت دادگستری کت بشود او علیه بعضی اوقات برای وزارت دادگستری مسائلی شنیده میشد جای بسی خوشفתי است که یکی از همکاران خود آقایان به وزارت دادگستری رفت و تمام له علیه توی این مملکت بهای تبدیل شد بنده از هر کس میشنوم راجع باصلاحاتی که در وزارت دادگستری دست زدند تأیید می کنند (صحیح است) پیشنهادی که بنده حضورتان عرض کردم با عرض معذرت از تطویل کلام این پیشنهاد برای این است که باز پس فردا در مرتبه جلسه علنی تشکیل نشود و آقای وزیر دادگستری نباید بگوید که ما در این لایحه باین اشکال برخورد کردیم خود لایحه بنویسد و وزارت دادگستری می تواند برای رسیدگی بدعاوی مدنی و کیفری بین ساکنین مناطق مرزی و بطور کلی هر محلی که از مرکز حوزه های قضائی فعلی دور است دادگاه سیار تشکیل دهد این است اول عدالت دوم تجارت سوم در حال عدالت که عدالت نباشد همه حرفها میروند روی اعمال نفوذ و این قوانین همه شمر است دادگاههای سیار همانطور که جناب آقای معاون وزارت دادگستری فرمودند یعنی قاضی برود بدرخانه مردم و ما خوشوقت هستیم از این پیشنهادی که جناب آقای رامبد دادند که این تنها ربط در داخل کشور وجود دارد که هیچ منافع مرزی نیستند ولی از مراکز حوزه قضائی بدور هستند (صحیح است) این راهم با اجازه آقایان بنده استدعا کردم موافقت بفرمایند حذف بکنیم قسمت سومی هم که نوشته شده هر محلی که از مرکز حوزه های قضائی فعلی دور است معائن است مرکز حوزه قضائی اردبیل فعلا در محلی است که نسبت بنقاطی دور نیست ولی بعد وزارت دادگستری تغییر تبدیل بان مرکز میدهد

تفاوت این است که ایشان بین ساکنین راهم حذف کردند در حالی که بین ساکنین باید باشد ملاحظه فرمائید اگر شما امروز مقیم تهران هستید و آنوقت این دعوی در آنجا افامه شد شما مقیم تهرانید ممکن است اهل طالش ولاهیجان باشید اگر در آنجا دعوی شد نباید شما را ببرند آنجا برای آن کار پس بین افرادی که در آن محل سکونت دارند و زندگی میکنند هما طور که میفرمایند قاضی هم برود در خانه شان آنجا بدعوایشان رسیدگی بشود بنابراین این پیشنهاد را ما قبول داریم بشرطی که موافقت فرمایند که جمله بین ساکنین باشد و اینطور باشد :

«وزارت دادگستری می تواند برای رسیدگی بدعوی مدنی و کیفری بین ساکنین هر محلی که از مرکز حوزه های قضائی کلمه فعلی هم حذف بشود دور است در این صورت خوب است و اهم موافقت هستیم»

رأی بدهد - بنده هم موافقم بانظر جنابعالی
نایب رئیس - پیشنهاد بااصلاحی که شد و اعلام شد دوم مرتبه قرائت میشود که رأی بگیریم
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - وزارت دادگستری می تواند برای رسیدگی بدعوی مدنی و کیفری بین ساکنین هر محلی که از مرکز حوزه های قضائی دور است دادگاه سیار تشکیل دهد

نایب رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای رامبد بااصلاحی که شد بجای ماده ۱ آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد چون ماده ۱ بشرح مذکور اصلاح شد دیگر در اطراف ماده ۱ بعضی نیست وارد ماده دوم میشود

بهبهانی - بنده پیشنهاد داده ام
نایب رئیس - پیشنهاد آقای بهبهانی قرائت میشود
(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم در ماده ۱ بجای بتواند موظف است از حال الی دوسال قید شود
بهبهانی

نایب رئیس - آقای بهبهانی فرمائید در باب پیشنهاد آقایان متذکر باشند که در اطراف همان مطلبی که پیشنهاد شده است باید بصورت بشود و در مدت پنج دقیقه

بهبهانی - عرض کنم بنده عقیده ام این است هم طور که ما موظف هستیم در اینجا اگر بدی هائی در دستگاه دولت مشاهده میکنیم عرض میکنیم وظیفه ان هم هست که از خوبیهای آنهم تعریف کنیم و تشویق میکنیم بنده بطور اجمال عرض میکنم که وزارت دادگستری نسبت بسایر اداراتی که در کشور موجود است بسیار بهتر کار میکند (صحیح است) قضاتی هم که در آنجا کار میکنند با کمال شرافتمندی و علاقهای که نسبت بدعاوی اشخاص این را میکنند مورد تقدیر عموم مردم ایران هستند (صحیح است) عرض کنم البته استثناء هم دارد نمیگوئیم که همه دعاوی خوب خاتمه پیدا میکنند ممکن است بعضی از دعاوی هم بد باشد ولی اگر نسبت بسایر دستگاهها وزارت دادگستری را بسنجیم مطمئناً اشخاص پاک و بی نظرو بی غرض در وزارت دادگستری زیاد دیده میشود ما میگوئیم که وزارت دادگستری زیر بار اعمال نفوذ نمی رود حالا خود دولت با طرح این اوایج می خواهد بگوید که می رود دیگر تقصیر ما نیست ما عقیده مان این است مردم عقیده شان این است که وزارت دادگستری زیر بار اعمال نفوذ اشخاص نمی رود اما راجع باین پیشنهادیکه بنده عرض کردم بنده خیال میکنم که کلمه میتواند اعلامیانت قانونی دارد برای اینکه قانون بایستی قاطع و حاکم باشد یعنی وقتی يك قانونی میگردد برای يك امور نسبی یا کلی قانون میگردد بایستی معلوم و مشخص باشد (يك نفر از نمایندگان - فرمائید مکلف است) مکلف است والادولت میتواند این کار را بکنند اینک قانون نشد اگر نتخواست هم نمیتکند قانون این است که باید يك کاری انجام بشود و از این جهت بنده میخواستم نظر جناب آقای دکتر عاملی را جلب کنم و استدعا کنم موافقت فرمائید که دولت مکلف باشد این دادگاههای سیاریکه بنظر بنده هم خیلی مفید است در يك مدتی از حالا الی دوسال بترتیب تمام این دادگاههای سیار را تشکیل بدهد که قانون قوت پیدا کند و ما هم مسلماً بایدیم که این قانون اجرا خواهد شد این بود نظر بنده

که مکلف باشد (احمد مطب طباطبائی - دوسال است) دوسال که هیچ بنده بیست سال هم نمی توانم بگویم با امکانات فعلی ما که دادگستری دارد دادگاه سیار در کشور به نفع ایران که بیش از چهل و چند هزار نفر به نفع دارد و راه ندارد عملی بشود اگر بیست سال فرجه برای اینکار باشد بنده معتقد هستم که با حرف غیر عملی است مخصوصاً که ما مرز را گذاشتیم کنار گفتیم هر نقطه ای هر محلی که از مرکز حوزه های قضائی دور است میتواند دادگاه سیار تشکیل بدهد اینجا نوشته شده دور است حتی فاصله اش هم معین نشده که از مرکز حوزه قضائی ۲ کیلومتر ۱۰ کیلومتر ۲۰ کیلومتر و این بسته بنظر اشخاص است ممکن است که بنده وکیل حوزه مازندران نسبت باین دادگاهها که در کنار دریا البته دادگاههای مازندران در کنار دریا تشکیل شده در حالی که مازندران تا پشت کوه سی ایبر است و ۱۵ فرسخ عرض دارد در طول چهل فرسخ ۱۵ درجه و یک نهم و سی می داریم تمام اینها دور از مرکز حوزه قضائی است تنها مازندران باین حساب صد تا دادگاه سیار در مازندران غربی و شرقی احتیاج داشته باشد آنوقت این پول می خواهد قاضی می خواهد آنهم آن قاضی که ماضی کردیم بیش از چهل سال داشته باشد نه يك لیسانس به جوانی که تازه از دانشکده حقوق می آید بیرون چرا؟ برای این که این آئین دادرسی آئین دادرسی قوی است قاضی میتواند بغیر از مقررات آئین دادرسی معاکه را سریعتر جریان بدهد قاضی میتواند در اجرای تشریفات را رعایت نکند خیلی قدرت است این قدرت است این قدرت باید دست قاضی مجرب و زندگی کرده در دنیا و اجتماع باشد چه جور امکان دارد که ما اینرا اجرا میکنیم اما مدت دوسال را که فرمودند این قانون که ما الان داریم تصویب می کنیم یعنی این لایحه که مطرح است و تصویب میشود يك امری است که پنج سال است دارد عمل می شود و جزو لوازمی بوده است که در کمیسیون مشترک تصویب گردید و در مقام اجرا است و ما در مرحله تصویب نهائی آن هستیم بنابراین این الان ۵ سال است که دارد عمل میشود بنده از آقای معاون وزارت دادگستری پرسیدم که چند تا دادگاه سیار تا بحال تشکیل داده اید گفتند که پنج تا یعنی پنج سال است که

نایب رئیس - آقای عبیدی نوری
عبیدی نوری - البته این پیشنهادی که جناب آقای بهبهانی دادند از فرط علاقه بتأمین عدالت در کشور است و حقاً هم اگر امکانات هم امکانات مالی و هم امکانات معنوی وجود داشت حق هم همین بود

درد اجرا میشود امکانات تازه برای ما فراهم شده شما دوسال مدت قائلید و مکلف میکنید در چهل هزار نفر به نفع در کشور به نفع ایران دادگاه سیار تشکیل بدهند و آن وقت فردا خواهیم گفت که این تکلیف را انجام ندادید و مقصود این است که بنده معتقد در وقت و این بنده وقت کنیم طوری قانون را بنویسیم که قابل اجرا باشد و فردا از دولت خودمان هم اجرائی را بخواهیم این است که موافقت فرمایند همان کلمه می تواند باشد منتهی بودجه بدهیم بوزارت دادگستری موقع تنظیم و تصویب بودجه بودجه بدهیم بوزارت دادگستری و امکان بدهید که دستش باز باشد و تمام دادگاههای سیار را تشکیل بدهد این است که اجازه فرمائید همان می تواند باشد و در موقع تنظیم بودجه کمک فرمائید بودجه بدهید البته آنوقت در همه جا اجرا خواهد شد

نایب رئیس - آقای صارمی مخالفید؟
صارمی - بنده عرضی ندارم
نایب رئیس - آقای بهبهانی
بهبهانی - بنده مقصودم این بود که دادگاههای سیاری که قانونش را آورده اند بمجلس عملی بشود فرمایشاتی که جناب آقای عبیدی نوری فرمودند بنده را قانع کرد پیشنهاد خودم را پس بگیرم و امیدوارم که زود تر این دادگاهها تشکیل بشود (احسن است)

نایب رئیس - رأی میکنیم بماده اول با اصلاحی که بعمل آمده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد طرح ماده دوم می ماند برای جلسه بعد

درد اجرا میشود امکانات تازه برای ما فراهم شده شما دوسال مدت قائلید و مکلف میکنید در چهل هزار نفر به نفع در کشور به نفع ایران دادگاه سیار تشکیل بدهند و آن وقت فردا خواهیم گفت که این تکلیف را انجام ندادید و مقصود این است که بنده معتقد در وقت و این بنده وقت کنیم طوری قانون را بنویسیم که قابل اجرا باشد و فردا از دولت خودمان هم اجرائی را بخواهیم این است که موافقت فرمایند همان کلمه می تواند باشد منتهی بودجه بدهیم بوزارت دادگستری موقع تنظیم و تصویب بودجه بودجه بدهیم بوزارت دادگستری و امکان بدهید که دستش باز باشد و تمام دادگاههای سیار را تشکیل بدهد این است که اجازه فرمائید همان می تواند باشد و در موقع تنظیم بودجه کمک فرمائید بودجه بدهید البته آنوقت در همه جا اجرا خواهد شد

نایب رئیس - آقای صارمی مخالفید؟
صارمی - بنده عرضی ندارم
نایب رئیس - آقای بهبهانی
بهبهانی - بنده مقصودم این بود که دادگاههای سیاری که قانونش را آورده اند بمجلس عملی بشود فرمایشاتی که جناب آقای عبیدی نوری فرمودند بنده را قانع کرد پیشنهاد خودم را پس بگیرم و امیدوارم که زود تر این دادگاهها تشکیل بشود (احسن است)

نایب رئیس - رأی میکنیم بماده اول با اصلاحی که بعمل آمده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد طرح ماده دوم می ماند برای جلسه بعد

نایب رئیس - رأی میکنیم بماده اول با اصلاحی که بعمل آمده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد طرح ماده دوم می ماند برای جلسه بعد

نایب رئیس - رأی میکنیم بماده اول با اصلاحی که بعمل آمده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد طرح ماده دوم می ماند برای جلسه بعد

نایب رئیس - رأی میکنیم بماده اول با اصلاحی که بعمل آمده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد طرح ماده دوم می ماند برای جلسه بعد

نایب رئیس - رأی میکنیم بماده اول با اصلاحی که بعمل آمده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد طرح ماده دوم می ماند برای جلسه بعد

نایب رئیس - رأی میکنیم بماده اول با اصلاحی که بعمل آمده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد طرح ماده دوم می ماند برای جلسه بعد

نایب رئیس - رأی میکنیم بماده اول با اصلاحی که بعمل آمده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد طرح ماده دوم می ماند برای جلسه بعد